

de titel *De kleine lord* het overbekende verhaal Little Lord Fauntleroy van *Franca Elisa Hodgson Burnett*. En de bewerker doet dat zonder het origineel geweld aan te doen. De oude sfeer is in deze hervertelling op verdienstelijke wijze bewaard gebleven. Het verhaal mag dan wat sentimenteel zijn, feit is dat de romantiek van het geval de tegenwoordige jeugd toch nog blijkt aan te spreken. Dit boek verscheen in 1886 en begon in 1888 zijn zegetocht door Nederland. Het aantal herdrukken zal inmiddels dus wel in de tientallen lopen! De plaatjes van Roothciv bij deze Oud Goud-editie passen zeer wel bij de sfeer van het boek.

1371 En als deel XXV van deze reeks zag het licht *Jongensleven*, door *Edmondo de Amicis*, in een verkorte bewerking van P. de Zeeuw. Het is een soort dagboek. De officier-globetrotter *De Amicis* (1846-1908) schrijft hier over een lagere school in Noord-Italië. Al te duidelijk blijkt de doorzichtige camouflage van de auteur die zogezegd een leerling notities laat maken over de gebeurtenissen in een klas en bij de jongens thuis. Daartussendoor vlecht de Italiaanse „journalist” maandelijkse vertellingen van de onderwijzer met romantisch-vaderlandslievende en paedagogische intenties. Het is een pleidooi voor broederschap en onderlinge waardering.

1372 George Hoogenkamp en Termaat hebben — zo vertelt *W. J. Verbeeten*, in *De strijd om de meteor-formule* — een motor met straalaandrijving uitgevonden die werkt op patronen. Levensgevaarlijke verwickelingen met een uitgebreide gangstersbende volgt dan. De politie doet haar best en tenslotte is het de eenvoudige doch zeer doortastende dorpsveldwachter Breman die de misdadigers te pakken weet te krijgen. Aan spanning geen gebrek. Ondanks de wat beeldromanachtige opzet toch wel een aantrekkelijk romantisch jongensboek. Voor ontwikkeling van het technisch inzicht heeft het geen waarde. We mogen wel vragen, hoe eigenlijk de titel van dit boek luidt, want de band spreekt van *Het geheim van* en de titelpagina van *De strijd om ...* enz.

Mogen wij u voorstellen:

W. G. VAN DE HULST

DE op 28 Oct. 1879 te Utrecht geboren schrijver *Willem Gerrit van de Hulst* is de meest gelezen auteur van Nederland! Dat lijkt ons wel een afdoende introductie voor deze *Idil-Gids*. Van de Hulst is een „gewonnen en getogen” Utrechenaar. In de stad van St. Willibrord is hij onderwijzer geworden en schoolhoofd; hij is er ook gepensioneerd en hij woont er nog.

In 1909 verschenen zijn eerste kinderboeken en die toen aangeboorde bron welt nog steeds. Het oeuvre van deze beminnelijke mens bestaat thans uit ruim 80 grote en kleinere afzonderlijke uitgaven en tal van vertalingen (Duits, Noors, Zweeds, Afrikaans, Bataks, Fries en Esperanto) bewijzen, dat ook een jeugdschrijver een cultureel ambassadeur zijn kan voor een „klein” vaderland in een „grote” wereld.

We hebben enige vragen afgevuurd op ons zo bereidwillige interview-slachtoffer en het resultaat vindt u hier vastgelegd: Had Leonard Roggeveen geen voorkeur voor een van zijn boeken, W. G. van de Hulst heeft dat wel. „Mijn liefste boek is *Peerke en z'n kameraden*” (in 1919 door Callenbach uitgegeven, thans in de 9de druk!). Deze voorliefde is als het ware nog bekroond, want het is in de Duitse tijd verboden geweest.

Eigenaardig is wel, dat deze kunstenaar-

..... de grote literaire critiek neemt het
kinderboek niet serieus .....

bij-de-genade-Gods op zijn oude dag juist voor de allerjongste kinderen is gaan schrijven. De bewijzen liggen op tafel: *Het Grote Voorleesboek* (1947) en *Het Nieuwe Voorleesboek* (1951), vertellingen die zonder transponering kunnen worden voorgelezen aan de met het Abc nog niet vertrouwde kleuters van 4-7 jaar. Van de Hulst zelf vindt dit feit eigenaardig. Maar zou het dat wel zijn? Zou het niet veelmeer zo zijn, dat hoe ouder men wordt, hoe meer men de grote-mensenwaan achter zich laat en hoe dichter men bij de kinderziel staat? Zou hier niet dat beroemde Schriftuur-

1373
En dan willen we hier graag eens iets zeggen over *De waagmeester van Delft*, door J. Smelik. Schrijver vertelt hoe vreselijk de goede aanhangers van de „Nije lere” wel hebben moeten strijden tegen en lijden van het domme papendom en de Inquisitie met de vetverzadigde en wijndrinkende paters en pastoors. Het is maar goed, dat die fijne Lumey in Delft de zaak eens in orde brengt en dat de Gereformeerden in vrijheid en blijheid het werk van de Geest kunnen volgen. Zulke boeken zullen al heel weinig er toe bijdragen elkander te leren verstaan en begrijpen. Integendeel! In dit boek is elke bladzij „een lepel onverdraagzaamheid”.

1374
Stanley is vooral bekend om zijn speurtocht naar Livingstone. Het is een goede gedachte geweest van P. de Zeeuw JGzn om in *Stanley de padvinder* Stanley's avonturen in Afrika te vertellen bij het opsporen van Emin Pacha. In 1886 kreeg Stanley vrij onverwacht de uitnodiging op regeringskosten op te trekken naar Aequatoriaal Afrika, waar dr Eduard Schnitzer onder de naam van Emin Effendi door vijandige machten ingesloten met de Italiaanse journalist Casati in zekere zin gevangen zat door de omringende macht van de Mahadi. Ook dit is een geweldige odyssee, waarin de grote aanvoerder de ergste moeilijkheden moet overwinnen. Een boek van kracht en volharding. Een boeiend boek, ook al is de stijl wat kroniekachtig.

1375
Caret van der Vet is de auteur van *Twee H.B.S.-ers en een kermiskind*. Twee jongens vieren kermis. In een poffertjeskraam zien zij een meisje werken, dat naar hun oordeel niet in een kermisgezin thuishoort. Ze onderzoeken dit nader en ontdekken inderdaad, dat zij niet het kind is van dit kermispaar, maar ergebnam van een onmetelijk fortuin. Onderwijl voorkomen zij nog een dubbele moord. Een razende hond zorgt tenslotte voor des misdadigers voortijdig einde. Alles dus nogal dik, waarbij weer als toppunt van jongensgeluk wordt voorgehouden: in de krant te komen! Is

groter geluk niet te vinden in de stille goede daad?

- 1376 Wat een uitstekend boek is *Rinke Luit*. De vrolijke veerman, door *Cor Bruyn*. Cor Bruyn is een voortreffelijk auteur;

de 3de druk van dit boek kunnen we met geestdrift begroeten. De schrijver tekent een deel van de Zaankant, bij het veerhuis van de prachtige, levens-warme Rinke en dicht bij een der molens, die voor de Zaan zo karakteristiek zijn. Hij schept de atmosfeer van deze landstreek en bevolkt zijn boek met tal van levende figuren, zodat het boeit van de eerste tot de laatste regel. Grote, schokkende gebeurtenissen heeft Cor Bruyn niet nodig om een boek tot zulke goede leesstof te maken. De vrolijke veerman met zijn humor en goed hart is een zegen voor zijn omgeving, en kennismaken met dit „dorpsjuweel” aan de Zaan zal de jeugd rijker en beter maken.

We hebben voor deze categorie ook nog een paar boeken voor meisjes. Allereerst *Myra, het zigeunermeisje*, door *Betty van Sandvoort*. Deze Myra is het aangenomen dochtertje van dokter Toombergen. Tijdens een kermis in het dorp komt ze tot de ontdekking, dat haar ouders circusmensen zijn geweest. Ze wordt het slachtoffer van een gewetenloos individu, een dief, die haar tot medeplichtige wil maken en haar doet geloven dat hij haar vader is. Gelukkig komt het bedrog tijdig aan het licht en na een korte vlucht wordt Myra weer teruggevoerd naar huis en met liefde en blijdschap begroet. Een aardig boek. Wel moeten we constateren, dat de echte katholieke geest ontbreekt. Wanneer de dokter de stervende moeder lichamelijk helpt, is er geen sprake van geestelijke hulp aan dit doodsbed. Het verhaal is goed geschreven, met fijne humoristische trekjes. En het andere meisjesboek is *Marieke-Marieke*, door *M. A. M. Renes-Boldingh*.

woord zijn treffende illustratie vinden?

En toen we deze veteraan vroegen, wat hij dacht van de positie van het jeugdboek op de Nederlandse boekenmarkt, kwam een antwoord van zijn lippen dat ons eigenlijk uit het hart gegrepen was, een antwoord dat een van onze motieven is geweest voor het openen van deze interview-rubriek: „M.i. nog een onvolwaardige positie, maar dit vaak door eigen schuld van het jeugdboek, want het is dikwijls maakwerk, gans gespeend van de ziel van alle literatuur.” In het *Geschenk Boekenweek '32* kunnen we in een opstel van W. G. van de Hulst ook lezen: „Hij — de jeugdschrijver — worstelt om het kinderboek op hoger plan te krijgen, omdat hij gelooft, dat het kinderboek *in het grote huis onzer literatuur niet maar een vreemde boodschappenjongen of een bellemeisje behoort te zijn, maar — in al zijn simpeldheid — toch een eigen kind.*” Vandaar dat hij met gerechtvaardigde trots verklaart: „Mijn stelling is altijd geweest: *Kinderlectuur behoort kinderliteratuur te zijn; anders gezegd: Ook het kinderboek behoort Kunst te zijn.*”

Van de Hulst heeft hiervoor altijd gestreden, in theorie en in praktijk; in de praktijk, men leze zijn boeken; in theorie, men bestudere zijn artikelen, studies en lezingen over deze materie. We hebben het voorrecht gehad het Haagse Congres „Boek en Jeugd” (Nov. 1951) bij te wonen. Daar hebben we de geïnterviewde ook kunnen zien en horen. En we herinneren ons de volgende stellingen: „Het goede kinderboek is veel-er en veel meer het boek van de kun-

stenaar dan van de paedagoog. — Het levensware, literair en psychologisch verantwoorde kinderboek kan, als echo van het eigen hart, het best de strijd voeren tegen de vervlakking en tot zegen zijn; — ook voor het later leven.”

En als we dan vragen naar zijn plannen, zegt hij: „Ik nader de 73; het tempo wordt uiteraard slap. Het schrijven van kleine vertellingen voor kleuters houdt mij nog altijd bezig. Een geschiedkundig jongensboek lokt me nog. Mijn serie *Voor onze kleinen* lonkt...” Weet u wel, lezer, dat deze serie leesboekjes met gescheiden lettergrepen voor pas beginnende lezers al 18 deeltjes heeft en dat deze serie een totaal aantal exemplaren van 1.200.000 bereikte?

We moeten het kort maken: „Zoudt u nog graag iets extra onder de aandacht van onze lezers willen brengen?” — „Ja zeker, een klacht. De grote literaire kritiek laat het kinderboek vrijwel terzijde liggen, neemt het als literair product niet serieus. Van een ernstige analyse is zelden of nooit sprake. Dit is wel jammer, omdat ook hierdoor het kinderboek an sich ingedeeld blijft bij de maakproducten, de literair minderwaardige.”

Dan wordt het tijd, afscheid te nemen van de kunstenaar, die het zo ten volle verdiend heeft in 1937 benoemd te worden tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau. Terloops vertelt hij ons nog, dat sinds een kleine 20 jaar zijn zoon W. G. van de Hulst Jr. al zijn werk illustreert. Het door deze geschilderde portret bij dit interview eert vader en zoon!

Weetgierige lezers verwijzen we verder

Voor protestantse meisjes is het een boek met strekking en inhoud, voor de katholieke jeugd is de sfeer nogal orthodox protestant (zie de opvattingen over genade en afval, op blz. 115). De schrijfster stelt de oude, strenge opvatting tegenover de nieuwe tijd. Zij plaatst daartoe het boerenmeisje Marijke tegenover het modern opgevoede schildersdochtertje Marieke, een lief kind, bij de hand en nogal vrij van opvatting. Van Marieke leert Marijke zien, dat ze eigenlijk hopeloos achter raakt en dan komt neef Tom er'aan te pas om de boer ook dat idee te geven en een ommekeer in het straffe leven van de boerderij te brengen.

Hebben we vorige maand aandacht gevraagd voor een kerkboek, we menen dat ook dit keer te moeten doen en wel voor *Met Christus*. Kerkboek voor grote jongens, door H. Helmer c.s.s.r. Een kerkboek voor jongens, dat voor de 13e keer verschijnt, behoeft geen aanbeveling, maar verdient wel een bijzondere vermelding. Het leert de opgroeiende jongen een direct contact met Christus, zijn levende Vriend, en het doet hem begrijpen en voelen, dat dát nu juist bidden is. Zeer rijk van inhoud, met Latijns-Nederlandse misgebeden, Latijns-Nederlandse gezangen, kruisweg, biecht, communie, heiligenverering, jongensmeditaties, enz. behoeft het bovendien voorlopig nog geen verandering. Misschien kan een typograaf in een 14e druk nog wat „verfrissingen” aanbren-
gen?

Bij het boek *Drie jongens als circusdetective*, door Willy van der Heide, is een formulier ingesloten voor een wedstrijd, waarbij het gaat om het inzenden van een goed idee voor nieuwe avonturen van Bob Evers, Arie Roos en Jan Prins. Dat idee mag geen sensationele gooi-partij zijn, staat bij een van de voorwaarden — doch in dit deel is de auteur toch ook weer niet bang van een robbertje vechten, gooien en smjten. Het is een boek geworden vol daverende spanning en met vele humoristische momenten. De opzet is wel origineel: Een

1379

1380